

1 Pret kādiem subjektiem var vērst maksātnespējas procedūru?

Maksātnespējas procesu var ierosināt pret komersantiem (privātpersonām vai uzņēmumiem), ja:

- trijos gados pirms maksātnespējas pieteikuma iesniegšanas vai vienošanās ar kreditoriem tiem ir līdzekļi EUR 300 000,00 apmērā vai vairāk;
- katrā no trim gadiem pirms maksātnespējas pieteikuma iesniegšanas vai vienošanās ar kreditoriem tiem ir gada bruto ienākumi EUR 200 000,00 apmērā vai vairāk;
- to kopējās parādsaistības (maksātnespējas pieteikuma iesniegšanas vai vienošanās ar kreditoriem dienā) ir EUR 500 000,00 vai vairāk (neatkarīgi no laika, kad tās radušās).

2 Saskaņā ar kādiem nosacījumiem var sākt maksātnespējas procedūru?

a) Lai uzsāktu maksātnespēju, komersantam ir jābūt maksātnespējīgam; pieteikumu var iesniegt:

- parādnieks;
- kreditors;
- prokurors;

b) vienošanās ar kreditoriem (*concordato preventivo*) ir iespējama tad, ja komersantam ir sarežģījumi (t. i., finansiālas grūtības, kas nav pietiekami smagas, lai izraisītu maksātnespēju); vienošanās pieteikumu var iesniegt tikai parādnieks.

3 Kādi aktīvi ietilpst maksātnespējīgā parādnieka mantā? Kā rīkojas ar aktīviem, ko parādnieks iegūst vai kas pāriet parādnieka īpašumā pēc maksātnespējas procedūras sākšanas?

Maksātnespējīgā parādnieka mantu veido visi aktīvi, izņemot šādus aktīvus:

- nepārprotami personisku mantu un tiesības;
- uzturlīdzekļus, atalgojumu, pensijas, algas un maksātnespējīgās personas darbā nopelnīto tādā apmērā, kāds nepieciešams viņa un viņa ģimenes iztikai;
- ienākumus no maksātnespējīgās personas bērnu aktīviem, kas viņam/viņai likumīgi ir pieejami, ģimenes vajadzībām atliktos fondos (*fondo patrimoniale*) esošus aktīvus un no tiem gūtos ienākumus, izņemot Civilt kodeksa 170. pantā paredzētos gadījumus;
- priekšmetus, ko saskaņā ar likumu nedrīkst apķīlāt.

Maksātnespējīgā parādnieka manta ietver arī visus aktīvus, ko maksātnespējīgais parādnieks iegūst pēc procesa ierosināšanas, bet neietver saistības, kas radušās, lai iegūtu un saglabātu šos aktīvus.

4 Kādas ir parādnieka pilnvaras un kādas - maksātnespējas administratora pilnvaras?

Maksātnespējas procesa administratoram ir tiesības/pienākums pārvaldīt aktīvus, pārdot tos un pārdošanas gūtos ienākumus sadalīt starp kreditoriem. Administrators var iztaujāt maksātnespējīgo parādnieku, lai noskaidrotu informāciju, un maksātnespējīgais parādnieks var apstrīdēt administratora un tiesas nozīmēta saņēmēja veiktos pasākumus, taču tikai tad, ja tie ir pieņemti, pārkāpjot likumu (tāpēc — ne tikai uz izdevīguma pamata).

5 Saskaņā ar kādiem nosacījumiem var izmantot ieskaitu?

Personas, kurām ir jāmaksā maksātnespējas administratoram, var šo parādu dzēst ar prasījumu (*controcredito*) attiecībā uz to pašu procesu, taču tikai tad, ja abi (parāds un prasījums) radās pirms procesa ierosināšanas.

6 Kā maksātnespējas procedūra ietekmē spēkā esošus līgumus, kuros parādnieks ir līgumslēdzēja puse?

Administrators var izlemt, vai līgumi, kas ir spēkā maksātnespējas procesa ierosināšanas dienā, ir turpināmi vai izbeidzami.

7 Kā maksātnespējas procedūra ietekmē procedūras, ko sākuši individuāli kreditori (izņemot tiesvedībā esošas lietas)?

Kreditori var celt prasību pēc maksātnespējas procesa ierosināšanas tikai tad, ja administrators nerīkojas, t. i., (tīšuprāt vai nolaidības dēļ) neveic šādu rīcību.

8 Kā maksātnespējas procedūra ietekmē tādu procedūru turpināšanu, kas ir tiesvedībā maksātnespējas procedūras sākšanas brīdī?

Kreditora ierosinātās tiesvedības pret personu, kura pēc tam ir pasludināta par maksātnespējīgu, var turpināt tikai administrators.

9 Kādas galvenās iezīmes raksturo kreditoru dalību maksātnespējas procedūrā?

Kreditoru komiteju veido trīs līdz pieci kreditori, un tai ir būtiskas pilnvaras, proti:

- atļaut darījumus, vienošanās, atkāpšanos no tiesvedībām, trešo pušu tiesību atzīšanu, hipotēku atcelšanu, vērtspapīru atgriešanu, obligāciju izlaišanu, mantojuma un dāvanu saņemšanu un visas citas īpašās administrēšanas darbības;
- iesniegt pieteikumu tiesā par administratora aizstāšanu;
- apstiprināt likvidācijas plānu;
- pilnvarot administratoru pārņemt maksātnespējas pasludināšanas dienā spēkā esošus līgumus;
- piedalīties maksātnespējīgās personas mantas inventarizācijas darbībās;
- piekļūt visiem ar procesu saistītajiem dokumentiem;
- pilnvarot administratoru izslēgt no aktīviem vienu vai vairākus aktīvus vai izbeigt likvidāciju, ja likvidācija ir izteikti nelabvēlīga;
- pieprasīt tiesas ieceltam saņēmējam aktīvu pārdošanas apturēšanu.

Papildus aktīvajām administratora pilnvarām kreditoru komiteja pauž viedokli par tiesas iecelta saņēmēja veiktajiem pasākumiem, proti:

- atļauj nodrošinātiem kreditoriem pārdot aktīvus, kas turēti kā nodrošinājums;
- atļauj tiesas ieceltam saņēmējam turpināt uzņēmuma pagaidu vadīšanu (kreditoru komitejai turpināšana ir jāapstiprina);
- atļauj tiesas ieceltam saņēmējam uzņēmumu iznomāt (kreditoru komitejai iznomāšana ir jāapstiprina).

10 Kādā veidā maksātnespējas administrators drīkst izmantot vai atsavināt parādnieka mantā ietilpstošus aktīvus?

Administratoram ir tiesības (ar iepriekšēju atļauju):

- turpināt vadīt uzņēmumu;
- iznomāt uzņēmumu;
- pārdot visus aktīvus, lai no pārdošanas gūtos ienākumus sadalītu starp kreditoriem;
- izlemt nepārdot aktīvus ar zemu vērtību.

11 Kādi prasījumi jāizvirza pret maksātnespējīgā parādnieka mantu un kādas darbības tiek veiktas ar prasījumiem, kuri rodas pēc maksātnespējas procedūras sākšanas?

Jebkurš kreditors var tiesā pieprasīt parādnieka atzīšanu par maksātnespējīgu. Kreditoram nav nepieciešams izpildes rīkojums; svarīgi, lai prasījums būtu pamatots ar dokumentāriem pierādījumiem.

Visiem kreditoriem (tostarp tiem, kuri ir pieprasījuši un saņēmuši maksātnespējas atzīšanu) ir jāpieprasa, lai prasījumi tiktu atzīti pēc maksātnespējas procesa ierosināšanas.

12 Kādi noteikumi reglamentē prasījumu iesniegšanu, pārbaudi un atzīšanu?

Kreditori savus prasījumus var iesniegt bez juridiskās pārstāvības.

Pieteikumos ir jāietver prasījuma dokumentārais pierādījums, un tie ir jāiesniedz elektroniski (izmantojot sertificētu elektronisko pastu).

13 Kādi noteikumi regulē iegūto sadali? Kā nosaka prasījumu un kreditoru tiesību hierarhiju?

No aktīvu pārdošanas gūtos ienākumus sadala starp visiem kreditoriem prioritārā kārtībā. Likumā ir paredzētas prioritāras tiesības daudzām prasībām (hipotēkām, vērtspapīriem, vispārīgām vai specifiskām prioritārām prasībām) uz dažiem vai visiem aktīviem.

Ja (kā tas notiek gandrīz vienmēr) no pārdošanas gūtie ienākumi nav pietiekami, lai apmierinātu visas prasības, tos sadala nevis proporcionāli prasījumu summai, bet gan prioritārā kārtībā, kas noteikta Civilt kodeksā.

14 Kādi ir maksātnespējas procedūras izbeigšanas nosacījumi un sekas (jo īpaši, to izbeidzot ar mierizlīgumu)?

Maksātnespējas process ir pabeigts:

- ja nav iesniegti prasījumi;
- kad visi prasījumi ir apmierināti;
- kad visi no aktīvu pārdošanas gūtie ienākumi ir sadalīti;
- kad ir noskaidrots, ka nav aktīvu, kurus varētu pārdot, vai citu ienākumu.

Kad maksātnespējas process ir pabeigts, maksātnespējīgā persona atgūst spēju ierosināt prasību un atbildēt uz prasību, kā arī var iegūt aktīvus bez administratora ziņas.

Vienošanās ar kreditoriem ir pabeigta, kad vienošanās starp parādnieku un kreditoriem ir apstiprināta, bet gadījumā, ja vienošanās paredz aktīvu atsavināšanu (*concordato liquidatorio*), process turpinās, veicot pārdošanu, un ir pabeigts tad, kad ir pārdoti visi aktīvi, bet gūtie ienākumi ir sadalīti starp kreditoriem.

Kad vienošanās ar kreditoriem ir pabeigta, visi maksātnespējīgās personas parādi tiek dzēsti.

15 Kādas ir kreditoru tiesības pēc maksātnespējas procedūras izbeigšanas?

Kad maksātnespējas process ir pabeigts, kreditori var celt prasību pret parādnieku, lai atgūtu atlikušo parādu (t. i., to parāda daļu, ko administrators nav atmaksājis), ja vien nav notikusi izpildes apstiprināšana, un tādā gadījumā kreditori vairs nevar neko pieprasīt no maksātnespējīgās personas.

Kad vienošanās ar kreditoriem ir pabeigta, kreditori vairs nevar neko pieprasīt no maksātnespējīgās personas. Taču gadījumā, ja parādnieks nepilda savas saistības, kreditori var pieprasīt vienošanās izbeigšanu; šāds pieteikums ir jāiesniedz viena gada laikā.

16 Kurš sedz maksātnespējas procedūrā radušās izmaksas un izdevumus?

Maksātnespējas procesa izmaksas sedz no pašā maksātnespējas procesā iegūtajiem līdzekļiem, izmaksājot no ienākumiem, kas iegūti no aktīvu pārdošanas.

Ja mantas nav, administratora atalgojumu un administratoram radušās izmaksas sedz valsts.

17 Kādi noteikumi reglamentē kreditoru kopumam kaitējošu juridisku aktu spēkā neesību, atzīšanu par spēkā neesošiem vai neizpildāmību?

Tiesiskās darbības, ko maksātnespējīgā persona veic pirms maksātnespējas procesa ierosināšanas, var atsaukt, ja tās ir veiktas noteiktā laikā (vienu gadu vai sešu mēnešu laikā) pirms procesa ierosināšanas.

Tiesiskās darbības, ko maksātnespējīgā persona veic pēc maksātnespējas procesa ierosināšanas, ir spēkā neesošas.

Īpašās pārvaldības darbības, kas tiek veiktas vienošanās ar kreditoriem laikā un bez tiesas atļaujas, ir spēkā neesošas.

Lapa atjaunināta: 03/01/2020

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.